

lašten je da kao zakonski zastupnik zastupa broдача pred sudskim i upravnim organima i pokreće sve postupke i vrši pravne radnje u vezi s brodom i poslovanjem oko broда izuzev pravnih poslova za koje se traži specijalna punomoć, tj. takovih radnji koje su protivne položaju zapovjednika broда.

Obzirom na takav položaj zapovjednika broда, a napose kad se broд nalazi u inozemnoj luci, očito je da je zapovjednik broда kao zastupnik broдаров овлаšten na aktivne i pasivne procesne radnje, osim ovakovih procesnih radnja, tj. ograničenja predviđenih u čl. 89 Zpp-a.

Po nalazu ovoga suda zapovjednik broда kao zakonski zastupnik broдаров može poduzimati u ime broдача sve radnje u postupku u smislu čl. 74 Zpp-a, pa mu se kao zastupniku broдаровu može dostaviti i tužba, sve dotle dok mu ne prestane овлаštenje i funkcija u smislu odredaba čl. 92, 93 i 94 Zpp-a.

Obzirom na izloženo, a kako je moguće zapovjedniku broда izvršiti dostavu tužbe na hrvatskom jeziku, ako se broд nalazi u luci sjedišta suda, to je valjalo pobijano rješenje ukinuti i riješiti kao u dispozitivu.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br. VI-S1-1222/72
od 18.I 1973.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Gavro Bađovinac, Marijan Kristić

Prijevoz kamionom - Plaćanje vozarine - Načelo je transportnog prava da vožaru plaća vozarinu primalac - Stoga ako pošiljalac robe i vožar cestovnih motornih vozila izričito ne ugovore drukčije, vozarinu je dužan platiti primalac - Naime primitkom robe i tovarnog lista primalac pristupa transportnom ugovoru pod uvjetima zaključenim između vožara i pošiljaoca

Tužitelj je vožar cestovnih motornih vozila, a tuženik je primalac. Pošiljalac je treća osoba. Tužbom vožar traži da se primalac obveže na plaćanje vozarine u iznosu od din. 921,50 spp, a primalac se protivi plaćanju te vozarine.

Nije sporno da je pošiljalac naručio kod vožara transportnu uslugu i predao vožaru teret, da je tužitelj

tj. vozar izvršio prijevoznu uslugu prevezavši robu (elektromaterijal) od Prokuplja do Zagreba, te da je tuženik potpisom transportne isprave potvrdio uredan primitak i robe i isprave. Nadalje nije sporno da transportnu ispravu nije dođuše potpisao pošiljalac, već samo vozar i primalac, te da je u transportnoj ispravi navedeno: vozarinu plaća primalac, tj. tuženik, da je pošiljalac odbio da vozaru plati vozarinu, upućujući ga da je naplatio od primaoca u skladu s transportnim ugovorom i tovarnim listom koji služi kao dokaz toga ugovora. Pored toga navedeno je u transportnoj ispravi još i to, u koliko primalac odbije platiti vozarinu vozaru, da će ju platiti pošiljalac. U konkretnom slučaju tuženik je primio robu i transportnu ispravu bez ograda, ne upozoravajući uopće vozara da mu ne namjerava platiti vozarinu, već naknadno odbija da plati tužitelju zaračunatu vozarinu pozivom prvo na klauzulu koja upućuje pošiljaoca da vozaru plati vozarinu ukoliko je ne plati primalac, i drugo temeljem posebne uglave iz kupoprodajnog ugovora (u kome je pošiljalac prodavaoc, a primalac kupac) da kupac kupuje robu "franko svoje (tj. kupčevo) skladište". Nije sporna ni visina vozarine.

Drugostepeni sud je uvažio žalbu tužitelja (vozara), preinačio pobijanu presudu, te obvezao tuženoga (primaoca) na plaćanje cijele utužene vozarine.

Iz obrazloženja:

"Pobijana presuda donesena je uz žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava. Ovo stoga što prvostepeni sud zauzima nepravilno stajalište prema kome bi za presudjenje ovoga spora o vozarini bile mjerodavne odredbe kupoprodajnoga, a ne prijevoznoga ugovora. Naprotiv, prema odredbama ratificirane Međunarodne konvencije o ugovoru o prijevozu robe cestom (CMR) koja se u pomanjkanju pozitivnih zakonskih propisa primjenjuje u cestovnom saobraćaju unutar SFRJ (Sl. l. FNRJ - dodatak - br.11/58), baš odredbe transportnog ugovora o prijevozu robe cestovnim motornim vozilima mjerodavne su pravilno presudjenje ove stvari. Transportni ugovor zaključuju pošiljalac i vozar, a primalac tek prijemom robe i transportne isprave pristupa tom ugovoru (čl. 14 CMR). Prema tome u konkretnom slučaju mjerodavno je ono što je ugovoreno transportnim ugovorom između pošiljaoca i vozara. Tovarni list nije ugovor već samo "prima facie" dokaz o sadržaju zaključenog ugovora, tj. dok se protivno ne dokaže (čl. 9, st.1 CMR). Budući da u konkretnom slučaju tovarni list nije potpisan od pošiljaoca, stoga uopće ne predstavlja bilo kakav dokaz o transportnom ugovoru zaključenom između pošiljaoca i vozara. Zato klauzule toga tovarnog lista ne obavezuju pošiljaoca. Prema tome sporni odnos za plaćanje vozarine ima se

raspraviti po načelima transportnog prava, a to znači da vozarinu plaća primalac. Nesporno je da između pošiljaoca i vozača nije ugovoreno da vozarinu treba platiti pošiljalac, već da je pošiljalac vozaču dao samo nalog za prijevoz i predao vozaču robu na prijevoz. Odatle proizlazi obaveza primaoca - tuženoga na plaćanje vozarine. Visina vozarine među strankama nije sporna. Kraj iznesenoga potpuno je neodlučno što je između prodavaoca i kupca bilo ugovoreno kupoprodajnim ugovorom (tj. između pošiljaoca kao prodavaoca i primaoca tuženog kao kupca robe). Iz iznesenih razloga valjalo je uvažanjem žalbe tužiteljeve pobijanu presudu preinačiti i tužbenom zahtjevu, koji kako je rečeno u pogledu visine nije sporan, udovoljiti. Odluka o troškovima prvostepenog i drugostepenog postupka temelji se na propisima čl. 144, 153. i 155/2 Zpp".

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda br. IV-P-444/71
od 10.XI.1972.

Vijeće: Gavro Badovinac, Petar Koceić, dr Lucijan Kos

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Primaočeva aktivna legitimacija - Klauzula ugovora o prijevozu o nadležnosti suda - Otpad kore od drveta - Primalac-špediter koji primi od brodaru teret na osnovi teretnice aktivno je legitimiran prema brodaru iako nije vlasnik tereta - Klauzula ugovora o prijevozu o nadležnosti suda ne obavezuje primaoca koji prima teret na osnovi teretnice, premda se teretnica poziva na klauzule ugovora o prijevozu - Za valjanost te klauzule potrebno je da primalac potpiše sporazum o nadležnosti suda - Brodar ne odgovara za manjak drveta ako se utvrdi da je manjak nastao ljuštenjem kore s drveta - Primalac je, na brodarov zahtjev, dužan očistiti brod od oljuštene drvne kore

Tužitelj je primalac, a tuženik je brodar.

Nesporno je među strankama da je tuženi svojim brodovima, "Olau Jarl" i "Olau Gorm", izvršio prijevoz celuloznog drveta iz kanadske luke Saint John u luku Ploče, po teretnicama od 22. V 1970. i 17. VI 1970. g; da je po teretnici od 22. V 1970. g. bilo ukrcano 2.573,35 corda, a po teretnici od 17. VI 1970. g. bilo je ukrcano 2.259,03 corda celuloznog drveta; da su odnosni brodovi iskricali u